

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА БЪЛГАРСКАТА АСОЦИАЦИЯ НА ЛИЦЕНЗИРАНИТЕ ИНВЕСТИЦИОННИ ПОСРЕДНИЦИ ЗА 2015 ГОДИНА

Българската асоциация на лицензираните инвестиционни посредници (БАЛИП) е учредена през 1997 г. като първото сдружение в България на професионалните участници в търговията с ценни книжа и мениджъри на инвестиционни портфейли. През отчетния период бяха приети нови членове на БАЛИП, както следва (по азбучен ред): ИП „Авус Капитал“ ООД, ИП „Делтасток“ АД, ИП „Матадор Прайм“ ООД и към момента на провеждане на ОС на БАЛИП в Асоциацията членуват 25 члена.

Управителният съвет (УС) на БАЛИП проведе 10 редовни заседания. УС на БАЛИП и членове на УС участваха в заседания на Комисията по бюджет и финанси на 43-то НС. Провеждоха се срещи с г-жа Карина Караиванова, заместник-министър на финансите. Състояха се множество срещи с ръководствата на „Българска фондова борса – София“ АД (БФБ) и „Централен депозитар“ АД (ЦД), като се осъществиха и редица срещи с КФН, Министерството на финансите (МФ), асоциациите на професионалните участници на капиталовия пазар (АББ, БАДСИЦ, БАУД, БАДДПО) и емитентите и работодателите (АИКБ, КРИБ, БСК, АДВИБ).

БАЛИП утвърди авторитета и своето влияние върху капиталовия пазар в страната, като има свои представители в:

- Арбитражния съд при ЦД;
- Арбитражния съд при БФБ;
- Комитета по управление на Фонда за гарантиране на сетълмента на финансови инструменти по чл. 139, ал. 1 от Правилника на «Централен депозитар» АД (бивш Комитет по управление на Гаранционния фонд при БФБ);
- Изпитната комисия за брокери и инвестиционни консултанти;
- Съвета на директорите на БФБ;
- Съвета на директорите на „Централен депозитар“ АД;

През отчетния период представители на БАЛИП взеха участие в организирани от различни институции работни групи. Г-н Ангел Рабаджийски и г-н Евгений Жишев участват в Работна група (РГ) 26 „Финансови услуги“ към Съвета по европейски въпроси, организирана от Министерството на финансите към Министерския съвет. Г-н Евгений Жишев е включен в експертна работна група по корпоративни действия към ЦД. БАЛИП участва в Българската национална комисия по корпоративно управление, както и в заседания на Икономическия и социален съвет. БАЛИП подкрепи създаването и участва в Националната група на потребителите (NUG) във връзка с проекта на Европейската централна банка Target 2 Securities за създаване на пан-европейска платформа за сетълмент на сделки с финансови инструменти.

I. ДЕЙНОСТ ОТНОСНО ПРОМЕНИ В НОРМАТИВНАТА УРЕДБА, УРЕЖДАЩА ДЕЙНОСТТА НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПОСРЕДНИЦИ И КАПИТАЛОВИЯ ПАЗАР

1. ПРОМЕНИ В ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНОТО ПРЕДЛАГАНЕ НА ЦЕННИ КНИЖА (ЗПК)

БАЛИП участва в обсъждането на Закона за изменение и допълнение на ЗППЦК, насочени към запазване на режима за разкриване на финансова информация от публичните дружества, а именно публичните дружества да продължат да подават тримесечни финансови отчети, а не шестмесечни. БАЛИП съвместно с БАДДПО и БАУД предложиха на КФН да се приложи възможността за дерогация по чл. 3, параграф 1а от Директива 2004/109/ЕО и да се запази емитентите да публикуват тримесечни финансови отчети. Позицията ни не бе изцяло възприета, но се намери компромисно решение като се запазиха полугодишните финансови отчети, но дружествата публикуват всяко тримесечие и определена информация за финансовото си състояние. Предстои издаването на наредба от КФН.

БАЛИП постави и въпроса за прекомерното завишаване на санкциите в ЗППЦК (дори когато не е настъпил вредоносен резултат от нарушението), тъй като вместо постигането на превантивен и възпитателен ефект, подобни санкции е възможно да доведат до икономическо или финансово унищожаване на адресата.

2. ОТНОСНО ПУБЛИЧНОТО ПРЕДЛАГАНЕ НА КОРПОРАТИВНИ ОБЛИГАЦИИ

БАЛИП изпрати до КФН и МФ предложения относно режима на корпоративните облигации, предмет на публично предлагане от емитентите. Идеята бе чрез промени в основни закони като ЗППЦК, Търговския закон, Гражданско-процесуалния кодекс и Закона за особените залози да се намерят оптимални варианти за промени с цел по-добра защита правата на облигационерите, внасяне на по-голяма яснота в процедурите за вземане на решения от общите събрания на облигационерите, при реструктуриране на емисии публично търгувани облигации, обратно изкупуване, както и укрепване на ролята и функциите на довереника на публични емисии облигации и др. Целта на предложените промени бе да съдействат за по-нататъшното развитие на пазара на корпоративни облигации, както и да се намали потенциала за увреждане интересите на инвеститорите в дългови инструменти. По този начин, правната уредба на публичното предлагане на облигации ще укрепи доверието на инвеститорите в капиталовия пазар, ще съдейства за финансиране на предприятията от реалния сектор при оптимални пазарни условия, ще намали кредитен риск и ще се превърне в източник на икономическо развитие и стабилност за финансовата система на държавата.

В хода на работа по законопроекта в работната група бяха привлечени представители на БАДДПО, БАУД, БФБ и ЦД. Преценено бе предложенията да са **максимално съкратени** като останат най-важните елементи, главно касаещи защита на инвеститорите в публично предлагани облигации съгласно режима по ЗППЦК и ТЗ, за да не бъдат ангажирани много ведомства със законопроекта. Изготвен е окончателен текст на предложенията, които е внесен в МФ.

3. ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ И ФИНАНСОВИТЕ ОТНОШЕНИЯ С ДРУЖЕСТВА, РЕГИСТРИРАНИ В ЮРИСДИКЦИИ С ПРЕФЕРЕНЦИАЛЕН ДАНЪЧЕН РЕЖИМ, СВЪРЗАНИТЕ С ТЯХ ЛИЦА И ТЕХНИТЕ ДЕЙСТВИТЕЛНИ СОБСТВЕНИЦИ

Бе изготвено и изпратено до НС писмо във връзка с промените в Закона за икономическите и финансовите отношения с дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим, свързаните с тях лица и техните действителни собственици.

3.1. Предложихме промени, които да направят закона приложим, като се отчита спецификата на капиталовия пазар и пазарните участници, включително публичните дружества, а също и КИС и другите инвестиционни фондове.

3.2. Поискано бе стесняване на обхвата на понятието контрол, което съответстваше и на мотивите към законопроекта. Изтъкнахме, че е необосновано и неправилно да се разширява съдържанието на понятието „контрол“ като се счита, че такъв е налице и когато има свързани лица по § 1, ал. 2 от ДР на Търговския закон. Предложихме от дефиницията да се изключат тези свързани лица и като резултат дефиницията бе прецизирана.

4. ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

4.1. Във връзка с писмо от председателя на Комисията по бюджет и финанси на НС за даване на мнение по предложения за промени в Закона за комисията за финансов надзор, съгласно които отпада текстът на чл. 5, ал. 2 от ЗКФН, съгласно който останалите членове на КФН се избират от НС по предложение на председателя й, БАЛИП зае позиция, че конституирането на състава на КФН следва да става по демократичен и прозрачен начин и изборът на състава на КФН от НС е сам по себе си гаранция за демократичност. Бе подчертано, че е важно да се избират професионалисти с добра репутация и сериозен опит във финансовата сфера, при прозрачност на процедурата и публично номиниране на кандидатите, като членовете на КФН да се избират не по партийни квоти, а на експертен принцип.

По-конкретно предложенията са:

- за набиране на кандидатури и избор на членове на Комисията да се разработи процедура, при която заместник-председателите на КФН се номинират на състезателен принцип от браншовите организации на професионалните участници на финансовите пазари и емитентите, като бъдат избирани от Народното събрание след изслушване в компетентните комисии на НС и в пленарно заседание;
- да има дискусия, изслушване на концепции и публичност при избора на членове на регулатора на небанковия финансов сектор.

4.2. Относно обвързването на плащането на допълнително възнаграждение към основното месечно възнаграждение с преизпълнението на бюджета на Комисията на база постигнати резултати над заложените, БАЛИП посочи, че това създава неяснота относно критериите за преценка на резултатите и способите, чрез които се постига преизпълнение на бюджета. Създават се предпоставки основен мотив в дейността на служителите на КФН да стане не осигуряване стабилност и развитие на пазара, увеличаване на доверието в него и подобряване условията за дейността на пазарните участници, а засилването на административно-наказателната репресия и самоцелното налагане на глоби и санкции и/или необосновано повишаване размера на таксите, събирани от КФН, което би се отразило особено негативно на пазара. Подобно положение би създавало нови тежести върху бизнеса и това следва да бъде избегнато.

В крайна сметка, бе поискано формулировката на текста на §1, т. 1.1 от ЗИДЗКФН да се прецизира, за да се избегне пораждането на негативни последици за небанковия финансов сектор при прилагането й.

5. ЗАКОН ЗА ГАРАНТИРАНЕ НА ВЛОГОВЕТЕ В БАНКИ (ЗГВБ)

В хода на работа по ЗИД на ЗППЦК, БАЛИП направи предложения по режима на паричните средства на клиенти на ИП в банки и тяхната защита, подобно на банковите влогове. До КФН и МФ бяха изпратени писма, в които се постави въпросът да се измени ЗГВБ.

БАЛИП възприе позицията, че промените в ЗГВБ са абсолютно необходими с оглед на законодателно уреждане режима на клиентските парични средства по сметки с титуляр ИП и постигане целта на закона, а именно - да се гарантират

адекватно описаните (клиентски) сметки в банките, като непрофесионалните клиенти получат същата защита на паричните си средства, както ако бяха разкрили сметки от свое име в банка или сключили договор за инвестиционно посредничество или доверително управление на портфейл с банка. В противен случай има разлика в третирането на сметки на клиенти на кредитни институции, които предоставят инвестиционни услуги (последните имат възможността да откриват индивидуални сметки на името на всеки клиент), и общи клиентски сметки, открити в кредитни институции от ИП съгласно чл. 34, ал. 3 от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ). Първите ще бъдат гарантирани от Фонда за гарантиране на влогове в банки (ФГВБ), докато вторите влизат в изключенията, предвидени в чл. 11 от ЗГВБ.

В окончателния вариант на ЗИД на ЗППЦК отпаднаха промените в ЗГВБ, които бяха предвидени в предходния вариант на законопроекта (указани и в мотивите на МФ към проект на ЗИД на ЗППЦК, „VI. Други изменения“, точка 3 от ноември 2015 г.) и предложенията на БАЛИП не бяха възприети.

6. ОТНОСНО РЕГЛАМЕНТА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА ОТНОСНО ПРОСПЕКТА, КОЙТО СЛЕДВА ДА СЕ ПУБЛИКУВА ПРИ ПУБЛИЧНО ПРЕДЛАГАНЕ ИЛИ ДОПУСКАНЕ НА ЦЕННИ КНИЖА ДО ТЪРГУВАНЕ („РЕГЛАМЕНТА“)

В писмо до заместник-министъра на финансите г-жа Карина Караиванова бяха изпратени предложения, бележки и коментари на БАЛИП по Регламента за проспектите. По-важните предложения на БАЛИП са:

- В противовес на становището на РГ 26, БАЛИП поиска да бъде запазен предлаганият в чл. 1 от Регламента праг от 500 000 евро, под който не се изисква публикуването на проспект. В писмото бе подчертано, че въвеждане на по-нисък праг от 500 000 евро на практика ще обезмисли облекчението за МСП и ще направи разпоредбата неработеща.
- В противовес на становището на РГ 26, БАЛИП постави въпросът да се запази възможността за прехвърляне на одобрението на проспект към компетентен орган на друга държава членка по чл. 19, пар. 7 от Регламента, доколкото това е допълнителна опция за емитентите, която създава възможност за по-гъвкаво използване на предимствата на единния вътрешен пазар, за навлизане на пазари, различни от националния за емитента, привличане на допълнителни класове инвеститори, като насърчава трансграничните инвестиции и има позитивна роля за реализиране на Съюза на капиталовите пазари.
- БАЛИП подложи на критика наложилата се практика на неколккратно връщане на проспекти в рамките на производството по одобрение пред КФН и изтъкването на нови мотиви за това с всяко следващо връщане. Това затруднява сериозно предвидимостта и очакванията на емитентите относно реализирането на техните проекти. Предложено бе да се въведе изискване за еднократност на одобрителния процес, като всички съображения на регулатора за връщане на проспекта за отстраняване на непълноти и несъответствия, да бъдат изчерпвани при разглеждане на първоначалното заявление.
- БАЛИП подкрепи и въвеждането на по-кратки срокове по чл. 19, пар. 2 от Регламента за одобряването на проспект от приложимите към настоящия момент, включително и намаляването на срока за потвърждаване на проспект по чл. 19, пар. 4 до 5 работни дни за

емитенти, които редовно емитират ценни книжа (РГ 26 бе за удължаване на тези срокове).

7. НАРЕДБА № 38 ЗА ИЗИСКВАНИЯТА КЪМ ДЕЙНОСТТА НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПОСРЕДНИЦИ (НАРЕДБА № 38).

Пред КФН и заместник-председателя на КФН, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност” БАЛИП постави въпроса за необходимостта от ревизия на Наредба № 38, с цел облекчаване и оптимизиране дейността на ИП, увеличаване на тяхната конкурентоспособност, намаляване на административните тежести и разходи. Основният акцент бе исканата промяна в правната уредба относно **дистанционното сключване на договори** за предоставяне на инвестиционни услуги и изработване на нови правила и процедури, които да осигурят достъп на българските инвестиционните посредници при равностойни условия до всички пазари в Европейската общност, като отпаднат разпоредбите с изисквания, които не са заложили в MiFID. Бяха предложени варианти за сключването на договори чрез използване на обикновен електронен подпис. Постави се и въпросът за начините за уреждане на отношенията с клиенти, при промени в общите условия и тарифата на ИП, и в случаите, когато клиентът не съгласен с промените.

В хода на работата по проекта за изменение и допълнение на Наредба № 38 се водеше активна кореспонденция с КФН, също бяха проведени и срещи на експертно ниво със заместник-председателя на КФН, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“ и експерти на КФН. Имаше среща и с представители на АББ. На тези срещи освен принципната позиция на БАЛИП по направените предложения, се дискутира и редакцията на конкретни текстове на проекта за изменение и допълнение на наредбата.

След близо тригодишни дискусии и работа по Наредба № 38, една голяма част от предложенията на БАЛИП бяха възприети и залегнаха в окончателната редакция на Наредбата. Накратко основните промени са:

- Въвеждане правилото ИП да прилагат едни и същи общи условия и тарифа спрямо всички клиенти, без да е необходимо изричното писмено съгласие на клиента при всяка промяна, като режимът предвижда всички общи условия и тарифи да бъдат публикувани на интернет страницата на ИП с изрично посочена дата на приемане и дата на влизане в сила. Правата на клиентите са защитени като всеки клиент несъгласен с новите условия може едностранно да прекрати договора си без предизвестие до датата на влизане в сила на новите общи условия и тарифа, без да носи отговорност за неустойки.
- Предвиждане на възможност ИП да сключва договори с клиенти дистанционно чрез размяна на електронни изявления, подписани с обикновен електронен подпис съгласно чл. 13 от Закона за електронния подпис и електронния документ. В тази връзка за идентификация на клиента се предвиди да се представя копие от документ за самоличност, заедно с документ, издаден от кредитна институция (включително съдържащ данни от кредитна или дебитна карта) и/или документ, удостоверяващ начисляване или плащане на комунална услуга на името на клиента.
- Разшири се кръгът от кредитни институции, от които може да бъде издаван банковия документ във връзка с идентификация на клиента при дистанционно сключване на договори по реда на чл.26а (с обикновен електронен подпис), както и при размяна на необходимите документи, подписани от страните неприсъствено по реда на чл. 26б от Наредбата.

Освен банките от държави-членки на ЕС и ЕИП бяха добавени банките от държавите - членки на Групата за финансово действие срещу изпирането на пари (FATF), на Азиатско-тихоокеанската група срещу изпирането на пари (APG), на Евразийската група за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма (EAG) или на Комитета от експерти по оценка на мерките срещу изпирането на пари (MONEYVAL) към Съвета на Европа.

- Предвиди се изрично в договора, сключен между ИП и кредитната институция, в която се съхраняват парични средства на клиенти да се посочва, че в откритата сметка се съхраняват клиентски парични средства и че тези средства не подлежат на запориране за задължения на инвестиционния посредник.
- Бе предвидено изключение относно реквизитите на нареждането за сделка, когато нареждането се подава чрез електронни платформи, които не са разработени от самия ИП и реквизитите на нарежданията не могат да се определят от посредника.
- Отпаднаха някои административни задължения за ИП като например се предвиди копие от документа за самоличност на клиента да се прави само, ако при проверка на самоличността му се установи, че има промяна в личните данни и/или му е издаден нов документ за самоличност, а не при подаване на всяко нареждане; ИП вече няма задължение да проверява в депозитарната институция дали финансовите инструменти, за които се отнася нареждането за продажба, са налични по подсметката на клиента, дали са блокирани и дали върху тях е учреден залог или е наложен запор, вече е достатъчна само декларацията на клиента;
- Предвиди се изключение за управляващите дружества, кредитните институции, ИП или други лица, които имат право да извършват дейност с финансови инструменти да не декларират задължително извършват ли сделки с ценни книжа по занятие, когато сключват сделки;
- Предвиди се възможност да не се прави ежедневна разпечатка на дневниците за нарежданията и сделките, ако ИП в края на всеки работен ден съхранява данните на електронен (магнитен) носител, подписани с електронен подпис от служителя, въвел данните.
- В Наредбата са предвидени нови задължения и функции на отдел Вътрешен контрол и неговия ръководител, като в дискусия с експертите на КФН БАЛИП успя да постигнахме компромисни решения и прецизиране на текстовете относно начини на провеждане на обучения, сроковете за оценка на риска, изготвянето на програма за мониторинг и самото му извършване.

8. НАРЕДБА № 7 ОТ 5.11.2003 Г. ЗА ИЗИСКВАНИЯТА, НА КОИТО ТРЯБВА ДА ОТГОВАРЯТ ФИЗИЧЕСКИТЕ ЛИЦА, КОИТО ПО ДОГОВОР НЕПОСРЕДСТВЕНО ИЗВЪРШВАТ СДЕЛКИ С ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ И ИНВЕСТИЦИОННИ КОНСУЛТАЦИИ ОТНОСНО ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ, КАКТО И РЕДА ЗА ПРИДОБИВАНЕ И ОТНЕМАНЕ НА ПРАВОТО ДА УПРАЖНЯВАТ ТАКАВА ДЕЙНОСТ (НАРЕДБА № 7)

В писмо до КФН от БАЛИП бе предложено да се внесат промени в проекта на НИД на Наредба № 7. В окончателния текст бяха приети предложенията на БАЛИП, както следва:

- увеличен бе срокът, след който КФН може да отнеме правото да се упражнява дейност като брокер или инвестиционен консултант (ИК) – от 2 на 3 години (бяха поискани 4);
- продължен беше и срокът, в който лицата, които имат сертификати за брокери или ИК трябва да докладват на КФН, ако не упражняват такава дейност или не са уведомили КФН за започване на дейност;
- на база на практиката на курсовете за брокери и ИК, организирани от БАЛИП и БАУД, се уредиха някои хипотези за допускане до изпит при завършено семестриално висше образование;
- предложен бе и доста по-либерален алтернативен вариант на първоначалната забрана брокерите и ИК да не могат да сключват търговски сделки в лично качество (основно – като ЕТ) и за друго търговско дружество (тук щяха да бъдат обхванати длъжности като управители, изпълнителни директори и управители). КФН се съобрази с аргументите на БАЛИП и при настоящата редакция на Наредба № 7 се изисква да не възникват конфликти на интереси или нарушение на правилата за лични сделки в ИП или УД. Постигнаха се нормални за сектора ограничения, свързани с професионалната отговорност на брокерите и ИК.

II. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ И КОНТАКТИ С ИНСТИТУЦИИ И ОРГАНИЗАЦИИ.

1. ДЪРЖАВНИ ОРГАНИ

1.1. НАРОДНО СЪБРАНИЕ (НС)

а) БАЛИП си взаимодейства с НС във връзка с промените в Закона за икономическите и финансовите отношения с дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим, свързаните с тях лица и техните действителни собственици. Направените от нас предложения бяха изложени по предходната точка.

В тази връзка бе проведена среща в НС, на която експерти от Комисията по бюджет и финанси на НС, Министерството на финансите, КФН, БАЛИП и БАУД съвместно обсъдиха законопроекта и направените от нас предложениа, като след проведената дискусия бяха редактирани конкретни текстове и се внесоха допълнителни бележки в НС.

б) БАЛИП изказа позицията си пред НС във връзка с промените в ЗКФН относно процедурата и начина на номиниране и избор на членове на КФН, както и относно допълнителното материално стимулиране на служителите на КФН,

1.2. МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ (МФ)

а) БАЛИП е в постоянен контакт с МФ, като участва във всички обсъждания на проекти на нормативни актове, включително по линия на работа на Работна група 26. В МФ бяха представени становища по ЗИД на ЗППЦК, ЗИД на Закона за икономическите и финансовите отношения с дружества, регистрирани в юрисдикции с преференциален данъчен режим, свързаните с тях лица и техните действителни собственици, по режима на публично предлаганите корпоративни облигации, по Закона за гарантиране на влогове в банките и др.

б) Проведена бе среща със заместник-министъра на финансите г-жа Карина Караиванова, пред която бе поставен въпросът за гарантиране паричните средства на клиенти на ИП, държани в банки. Г-жа Караиванова пое ангажимент работата по намиране на решение за защитата на клиентските парични средства, държани от ИП в

банка, да продължи, включително и като се проучи въпросът за директни промени в ЗГВБ.

Бе поставен и въпросът във връзка със съвместната работа на БАЛИП и МФ да се съгласуват с БАЛИП всички актове, по които работи МФ и които касаят дейността на ИП. Поставен бе въпросът да се търсят промени в ЗППЦК, ТЗ и други закони във връзка с режима на публично предлаганите корпоративни облигации, като по молба на г-жа Караиванова ѝ бяха представен пълният вариант на предложенията, разработен от експертите на БАЛИП (освен съкратения вариант на предложенията, разработен от РГ, състояща се от представители на БАЛИП, БАДДПО, БАУД, БФБ и ЦД)

1.3. КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР (КФН)

БАЛИП и КФН поддържат постоянна връзка и съвместно обсъждат всички въпроси от интерес за бизнеса и развитието на капиталовия пазар. Особено значими са контактите във връзка с нормативната дейност и функции на КФН. БАЛИП редовно участва в съвместни с други организации срещи и дискусии, изказва становища, прави коментари, бележки и предложения по проекти на нормативни актове. Съвместно се работи и по тълкуването на разпоредби за уточняване практиката на КФН по прилагане на нормативните текстове. УС на БАЛИП и членовете на Асоциацията редовно участват в събития и прояви, инициирани от КФН, като активно се включват в дискусиите и правят предложения за подобряване на регулаторната рамка и надзорните практики на КФН.

БАЛИП е канена и редовно участва в съвместни работни срещи, организирани от КФН, на които присъстват представители на БНБ, МФ, БАУД, АББ, АИКБ, АДВИБ, БАВИ, БФБ и ЦД.

БАЛИП участва и в Консултативния съвет при Председателя на КФН, в който членуват асоциациите на професионалните участници на капиталовия пазар и емитентите, застрахователите и пенсионно-осигурителните дружества, подписали Меморандума за сътрудничество и взаимодействие между КФН и неправителствените организации в небанковия финансов сектор.

а) Във връзка с нормативната уредба в периода 2015-2016 г. са направени предложения за изменения в КСО, ЗППЦК, ЗГВБ, Закона за офшорните компании, Наредба № 38, Наредба № 7, като също така бяха съгласувани текстове на Новата Наредба № 50 за капиталовата адекватност и ликвидност на ИП.

При работата на експертите от КФН по текстове на новата Наредба № 38, бяха проведени срещи и дискусии с цял изработване на окончателните текстове с промени.

Специално относно новата Наредба № 50 и поради нейната обвързаност с разпоредбите на Регламент (ЕС) № 575/2013 относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници („Регламент № 575/2013“) и сложностите, пред които са изправени членовете на БАЛИП при тълкуване на текстовете, до КФН бяха изпратени въпроси от главните счетоводители на членовете на БАЛИП, за получаване на компетентни отговори от експертите на КФН, с оглед правилното и унифицирано прилагане на нормативните текстове. Зададените въпроси и получените отговори бяха структурирани във формат „Въпроси и отговори“, с възможност за задаване на допълнителни въпроси и актуализация на дадените отговори и качени на сайта на КФН. Във връзка с прилагането на Наредба № 50 бе инициирано от Асоциацията и съвместно с КФН бе проведено обучение за членовете на БАЛИП, по въпроси, свързани с капиталовата адекватност и ликвидност на инвестиционните посредници, новите отчетни форми и пр.

б) Във връзка с постъпили сигнали от членове на БАЛИП, пред КФН беше поставен въпросът ръководството на Комисията да обърне внимание на служителите относно **поставянето на реални и изпълними срокове при провеждането на проверки и изискването на справки, документи и обяснения**. Бе предложено да се въведе практика сроковете да бъдат давани в работни дни като минималният срок за отговор, когато няма нормативно задължение за по – кратък срок, да бъде поне 5 (пет) работни дни. Предложено бе сроковете да бъдат съобразени с обема и характера на поисканата информация и реалното време за реакция от страна на ИП, като се преустанови честата практика писмата да се изпращат до членовете на БАЛИП по факс или електронна поща в късния следобед или в края на работния ден, особено в петък, което предполага допълнително съкращаване на времето за реакция и отговор.

в) БАЛИП взаимодейства с КФН във връзка с провеждането на изпити за брокери и инвестиционни консултанти, като представител на БАЛИП участва в изпитната комисия, назначена от КФН за оценяване на кандидатите. БАЛИП и КФН провеждат и консултации, свързани с програмата и изпитните въпроси.

1.4. НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ПО ПРИХОДИТЕ (НАП)

а) БАЛИП участва съвместно с КФН, МФ, АББ и Асоциацията на българските застрахователи (АБЗ) в работна група по изготвянето на Закон за автоматичен обмен на финансова информация в областта на данъчното облагане.

Законът бе разработен с оглед създаването на нормативна уредба за въвеждане на FATCA споразумението и разпоредбите на Директива 2014/107/ЕС на Съвета от 09 декември 2014 г. за изменение на Директива 2011/16/ЕС по отношение на задължителния автоматичен обмен на информация в областта на данъчното облагане (ОВ, L 359/1 от 16 декември 2014 г.). Впоследствие законопроектът бе въведен законодателно като част от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК), нов Раздел IIIa „Автоматичен обмен на финансова информация в областта на данъчното облагане“, който влезе в сила от 01.01.2016г. След влизане на новия ДОПК в сила представители на Асоциацията участваха при изготвянето на образци на декларации за физически и юридически лица, чрез които се събира нормативно задължителната информация за извършването на комплексна проверка на клиента.

б) До директора на НАП бе изпратено писмо за необходимостта от създаване на технически и организационни предпоставки за изпълнение на задължението по чл. 386 от ЗПФИ, както и нуждата от единен електронен формат, чрез който да се структурира съдържанието и унифицира подаваната информация, като се разработи електронна форма и посочи адрес на страницата в Интернет на НАП, на който инвестиционните посредници да могат да изпращат уведомленията по чл. 386, ал. 2 от ЗПФИ.

От НАП бе изработен и изпратен за съгласуване образец на електронна форма за докладване на сделки по чл. 386 ЗПФИ, като на експертите от НАП бяха предоставени бележки във връзка с изготвянето на окончателен вариант на формата.

2. ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР (ЦД)

а) През отчетния период БАЛИП работи активно с ръководството на ЦД по повод прилагането на новия Правилник за дейността на ЦД и въвеждането на новата информационна система на депозитаря. Организиран бяха срещи на вендорите на софтуер за системите на ИП, с оглед новата система за клиринг и сетълмент, като бяха проведени и обучения на персонала на ИП във връзка с въвеждането на СКС.

б) На заседание на УС с участието на г-н Васил Големански, изпълнителен директор на ЦД, бе обсъден въпросът за намиране на решение с регистъра за лични

сметки за безналични финансови инструменти, които не са под управлението на членове на депозитаря (Регистър А към ЦД). Дискусията по темата е на първоначален етап и предстои да се търси приемливо и законосъобразно решение за в бъдеще.

в) Проведоха се и разговори във връзка с парите на Фонда за гарантиране на сетълмента на финансови инструменти в КТБ, като бяха набелязани мерките, които може да се предприемат за възстановяване на сумите.

г) На 14.12.2015 г. в ЦД се проведе среща с представители на БАЛИП, АББ, БАДДПО и БАУД във връзка със създаването на допълнителни възможности за заемане на финансови инструменти чрез пул за посредничество, като се осигури сетълмент на къси продажби, даването книжа на заем и връщането им. Инициативата цели да улесни намирането на необходимия ресурс за навременен сетълмент и реализация на доходност от инвеститорите по заетите от тях дълги позиции. Обсъдени бяха механизмите за създаване на такъв пул, както и формите за взаимодействие и сътрудничество между ЦД и пазарните участници при управление на системата и създаването на консултативен съвет със съвещателни функции.

д) На 17 март 2016 г. ЦД организира среща с представители на АББ и БАЛИП относно правила за подаване на информация към ЦД за сключени репо сделки. На срещата бяха поканени членовете на БАЛИП, които извършват репо сделки.

е) БАЛИП е представен в Работна група по корпоративни действия при ЦД. Тази РГ проведе няколко заседания, на които се обсъждаха стандарти Cash Distribution и Securities Distribution. Стандартите са изготвени от Консултативна група към Проекта Target 2 Securities към Европейската централна банка. Констатацията на РГ е, че по-голямата част от стандартите са спазени.

3. „БЪЛГАРСКА ФОНДОВА БОРСА – СОФИЯ” АД (БФБ)

БАЛИП активно работи с БФБ по широк спектър от въпроси от взаимен интерес като дава становища и бележки, участва в срещи и редица инициативи на БФБ.

а) БФБ поема функции по координиране на взаимодействието на няколко асоциации (АИКБ, КРИБ, БАДДПО, БСК и БАУД) във връзка с инициативата за реализация на инфраструктурни проекти чрез публично предлагане на ценни книжа, като организира заседания и срещи на работна група, в която участват и представители на МРРБ и Агенция „Пътна инфраструктура“.

б) БАЛИП, БАДДПО, БАУД, БФБ и ЦД се обединиха около задачата да се изготви финален материал за режима на публично предлаганите корпоративни облигации и изготвиха и внесоха такъв в МФ.

в) БАЛИП подкрепи усилията на БФБ за създаване на SEE Link, иновативна регионална платформа за търговия с ценни книжа, листвани на борсите в България, Хърватия и Македония (очаква се към нея да се присъединят борсите в Любляна, Белград, Баня Лука и Атина). Очаква се платформата да спомогне за интегрирането на локалните капиталови пазари, като осигурява по-ефективен достъп за инвеститори и местни брокери до регионален пазар с капитализация от US \$30 милиарда, и в същото време позволява на участващите фондови борси да останат независими.

III. ДЕЙНОСТ И РЕШЕНИЯ НА БАЛИП ПО ДРУГИ ВЪПРОСИ ОТ ЗНАЧЕНИЕ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПОСРЕДНИЦИ И ЗА РАЗВИТИЕ НА КАПИТАЛОВИЯ ПАЗАР В СТРАНАТА

1. РАЗРАБОТВАНЕ НА ОБРАЗЦИ НА ПРАВИЛА, ПОЛИТИКИ И ПРОЦЕДУРИ ВЪВ ВРЪЗКА С РЕГЛАМЕНТ 575/2013, ПРОМЕНИТЕ В ЗПФИ,

НОВИЯ ЗАКОН ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И ПРЕСТРУКТУРИРАНЕ НА КРЕДИТНИ ИНСТИТУЦИИ И ИНВЕСТИЦИОННИ ПОСРЕДНИЦИ И НОВАТА НАРЕДБА № 50

Членовете на БАЛИП се включиха активно в разработката на образци и форми на правила, процедури и политики, които се изискват в дейността ИП съгласно Регламент 575/2013, промените в ЗПФИ, новия Закон за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници и новата Наредба № 50. Състояха се няколко отделни заседания на счетоводители и юристи, като се размени и кореспонденция. Този обмен на информация продължи в оперативен порядък и след изготвянето на въпросите.

1.1. Счетоводителите на членовете на БАЛИП проведоха две заседания, на които обсъдиха отчетните форми по Наредба № 50, как да изготвят ОКАЛ и кои отчетни форми да се използват от различните ИП, начините за отчитане на големите експозиции, елементите на вътрешния капитал, отчитане на валутни позиции и др. Въз основа на дискусиите и обменена кореспонденция, счетоводителите на членовете на БАЛИП изготвиха въпроси, които бяха изпратени на КФН. Въз основа на въпросите КФН създаде рублика „Въпроси и отговори“ по прилагането и тълкуването на Регламент 575/2013 и Наредба № 50.

1.2. Изготвени бяха насоки за разработване на планове за възстановяване, като г-н Данил Джоргов от ИП ПФБК ООД разработи модел на насоки за изработване на вътрешни планове за възстановяване, съдържащи действия и мерки, които ИП следва да предприема при значително влошаване на финансовото му състояние. Насоките бяха обсъдени на заседание на представители на членовете на БАЛИП, като в хода на работа бяха описани различните сценарии на действие, използваха се и образци, използвани от банките за техните планове за възстановяване, както и насоките на Европейския банков орган за планове за възстановяване.

1.3. След две заседания на риск мениджърите на членовете на БАЛИП в офиса на ИП „Елана Трейдинг“ АД бяха разработени и правила за оценка и управление на риска. Образецът на правилата, който послужи като основа за изготвяне на окончателния вариант, бе изготвен от г-жа Радослава Масларска, г-н Момчил Тиков, г-жа Жени Колева от „Елана Трейдинг“.

1.4. Със съдействието на г-н Маню Моравенов от ИП „Фоукъл Пойнт Инвестмънт“ АД се разработиха правила за защита на информационните системи на ИП.

1.5. Г-жа Яница Георгиева от ИП „Булброкърс“ ЕАД разработи образец и структура на правила за възнагражденията, с посочване на необходимите промени, произтичащи от новото законодателство, разпределението между постоянно и променливо възнаграждане, разсрочване и възстановяване на възнаграждение, пенсионни права, обезщетения и пр.

1.6. Обсъдени бяха и насоките за изготвяне на планове за възстановяване на ликвидността, като част от мерките за поддържане на капиталова адекватност и ликвидност. Предвид спецификата на всеки ИП, не беше разработен отделен образец, но бяха дадени насоки какво да включват подобни правила, кога е необходимо да се прилагат (при затруднения или количествено намаляване на ликвидността) и какви мерки може да се предприемат в зависимост от вида ИП, капитал и портфейл, акционерна и корпоративна структура, възможности за вътрешно и външно финансиране и пр. (кеширане на позиции в непарични активи, в някаква поредност или съгласно някакъв алгоритъм, видове инструменти, които първо се предлагат за продажба, в зависимост от състава на търговския и инвестиционен портфейл,

продажби/замяна на финансови инструменти срещу кеш или парични еквиваленти, сключване и/или приключване на РЕПО сделки (обратни, прави) и пр.

2. ИЗГОТВЯНЕ НА НОВ САЙТ НА БАЛИП, ЛОГО И КОРПОРАТИВНА ИДЕНТИЧНОСТ

През отчетната година бе подписан договор с програмиста и администратора на сайта за разработване на символно, типографско и цветово решение за запазена марка (лого), изпълнени на кирилица (български език) и латиница (английски език), както и разработване на корпоративна графична идентичност, като УС обсъди три предварителни варианта. Към момента има разработени в електронен формат на български и английски език бланка за документи А4; визитка; пликкове за писма С4 и DL; слайд за презентация. Координатор на проекта е г-н Красимир Киров

3. КУРСОВЕ ЗА БРОКЕРИ И ИНВЕСТИЦИОННИ КОНСУЛТАНТИ

БАЛИП се утвърди като основна организация, работеща в тясно взаимодействие с КФН, ангажирана с подготовката, организацията и провеждането на курсове за брокери и инвестиционни консултанти, в това число изработването на конспекти за изпитите и провеждане на вътрешно оценяване на кандидатите (т.нар. „пробен изпит”).

През отчетната година БАЛИП съвместно с БАУД организира курсове за брокери и инвестиционни консултанти в съответствие с изискванията на Наредба № 7 от 5 ноември 2003 г. и одобрените от КФН тематични конспекти за изпитите за брокери и инвестиционни консултанти. УС на БАЛИП съгласува с БАУД програмата за обучение, разработена от групата лектори - инвестиционни консултанти и СФА.

Обучението се проведе от лектори, повечето от които са или са били служители на членове на БАЛИП и/или БАУД: Васил Караиванов – асистент, Стопански факултет на Софийски Университет; Надя Неделчева (СФА) – портфолио мениджър, „Карол” АД; Галина Димитрова, началник отдел „Инвестиционно банкиране” в ОББ и Ирина Димитрова (СФА).

Курсовете стартираха октомври 2015 г. с записани 21 участника, като се осигури посещаемост, която покри разходите за провеждане на курса и донесе положителен финансов резултат за БАЛИП. Приходите и разходите се поделиха между БАЛИП и БАУД по формула, определена от двете асоциации.

От резултатите, публикувани на сайта на КФН, всички издържали изпита за брокери са наши курсисти (от 6 издържали 6 са наши курсисти), а при консултантите от издържали 5, 4 са наши курсисти, което само затвърди установилата се традиция за високото ниво на подготовка на нашите курсисти.

4. ГОДИШНА СРЕЩА

БАЛИП организира годишна среща, на която бяха поканени и колеги от ИП, които не са членове на Асоциацията, мениджъри на УД и ПОД, банки, държавни институции. Срещата се проведе на 14-15 ноември 2015 г. в гр. Банско в хотелски комплекс „Св. Иван Рилски“. Участие взеха над 50 участника. Проведе се и обучение по следните теми:

- 4.1.** „Автоматичен обмен на финансова информация – FATCA, CRS и DAC 2“ – лектор Иван Антонов, гл. юрисконсулт Дирекция СИДДО, НАП;
- 4.2.** „Нови моменти в регулирането на капиталовата адекватност и ликвидността на инвестиционните посредници съгласно Наредба № 50“ – лектор Десислава Димитрова, гл. експерт, КФН;

4.3. „Актуално развитие на европейското законодателство относно капиталовия пазар (MiFID II и други актове на ЕС)“ – лектори адв. Николай Бебов и адв. Дамян Лешев от адвокатска кантора „Цветкова, Бебов, Комаревски“.

IV. УЧАСТИЕ В СЕМИНАРИ, КОНФЕРЕНЦИИ. ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДРУГИ ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ И ПОВИШАВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯТА.

1. На 19 октомври 2015 г. се проведе семинар, организиран от ИДФК, БАЛИП, БАУД и КФН, с основен лектор Фил Билингам, водещ специалист във Великобритания в областта на финансовото планиране, като се състоя дискусия по въпросите на инвестиционните консултации по MiFID. Бяха разгледани теми, свързани с възнагражденията за инвестиционни консултации, базата, на която се изчисляват и формират, отношенията с доставчика на продукта, съотношението независими/зависими консултации, еволюцията на законодателството във Великобритания и изискванията, които се предявяват към този вид дейност.

2. На 12 ноември 2015 г. се проведе семинар, организиран от Томсън Ройтерс и Волф Тайс. Разгледани бяха въпроси, свързани с идентификацията на клиенти (KYC rules), установяване на рисков профил, управление и намаляване на рискове, отговорност на инвестиционните посредници и управляващите дружества (тенденции и развитие), проверки на трети лица и контролно наблюдение като ключ към процеса на комплексните проверки във финансовия сектор и др.

3. Членовете на БАЛИП участваха в четвъртата поредна специализирана конференция за инвестиции и валутна търговия на българския пазар и региона – „INVESTOR Finance Forum“, организирана от „Инвестор.БГ“ и „Bloomberg TV Bulgaria“. Форумът се проведе на 27 ноември 2015 в Интер Експо Център – София. На конференцията бяха обсъдени актуални въпроси и решения, свързани с функционирането на съвременните капиталови пазари под формата на дискуссионни панели и презентации, като паралелно се организираха индивидуални срещи между заинтересованите лица.

4. Съвместно с ЦД и с участието на членовете на БАЛИП, БАУД и АББ се проведе обучение на служителите от бек офисите във връзка с въвеждането в действие на новата система за клиринг и сетълмент на ЦД.

Любомир Бояджиев

За Председателя на УС на БАЛИП

ИП „БенчМарк Финанс“ АД